

PROTOKÓŁ Z KONTROLI

Nr sprawy: BZS.8172.1.2016

Nazwa placówki: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Imię i nazwisko osoby kierującej pracą placówki: Renata Dębińska

Kierownik działu: Anna Synakiewicz

Siedziba: Bydgoszcz, ul. Ogrodowa 9

Działając na podstawie art. 38b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575) osoby dokonujące kontroli:

Justyna Malec – legitymacja służbowa nr 751, upoważnienie z dnia 5.07.2016r.

Marta Jacuńska - Półgęsek – legitymacja służbowa nr 752, upoważnienie z dnia 5.07.2016r.

upoważnione przez Prezydenta Miasta Bydgoszczy przeprowadziły w dniach 10-12 października 2016 roku kontrolę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej przy ul. Toruńskiej 272 – jednostce budżetowej Miasta Bydgoszczy w zakresie spełniania warunków określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dział III rozdział 1-2 i 4.

Kontroli dokonano w obecności m.in.:

Pani Justyny Ratkowskiej – Zastępcy Dyrektora ds. Pieczy Zastępczej, Pomocy Rodzinie i Osobom Niepełnosprawnym

Pani Anny Synakiewicz – kierownika Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Okazano legitymacje służbowe.

Dokonano wpisu do książki kontroli.

Opis ustalonego stanu faktycznego:

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienie z dnia 28 maja 2015r. Prezydenta Miasta Bydgoszczy m.in. do: zawierania umów o utworzeniu rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka, zawierania umów z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, zawierania umów z rodzinami pomocowymi itd.

Sposób kwalifikacji i naboru kandydatów określają dwie procedury kwalifikacyjne: dla rodzin zawodowych i niezawodowych oraz dla rodzin spokrewnionych (dot. rodzin bez postanowienia Sądu, z postanowieniem tymczasowym lub o udzieleniu zabezpieczenia na czas trwania postępowania).

Procedura kwalifikacyjna na rodziny zawodowe i niezawodowe obejmuje m.in.:

- wstępne rozpoznanie sytuacji życiowej kandydatów, ich oczekiwań i motywacji,
- analizę dostarczonej dokumentacji (zgodnie z przekazanym wykazem),
- diagnozę rodziny – wywiad społeczny, badania psychologiczne i pedagogiczne,
- analizę sytuacji oraz wydanie decyzji o zakwalifikowaniu kandydatów na szkolenie,
- szkolenie grupowe (60 godzin), w tym przeprowadzenie sesji grupowych, konsultacji indywidualnych oraz praktyk,
- uaktualnienie sytuacji kandydatów,
- wydanie decyzji o zakwalifikowaniu/niezakwalifikowaniu na rodzinę zastępczą (po uprzednim złożeniu wniosku przez kandydatów),
- wydanie zaświadczeń kwalifikacyjnych,
- wpis do rejestru rodzin zastępczych.

Z kolei procedura kwalifikacyjna dla kandydatów na spokrewnioną rodzinę zastępczą obejmuje m.in.:

- wstępne rozpoznanie sytuacji życiowej kandydatów,
- analizę dostarczonej dokumentacji (zgodnie z przekazanym wykazem),
- diagnozę rodziny – wizyta w miejscu zamieszkania,
- szkolenie grupowe w ramach programu dla spokrewnionych rodzin (5 godzin),
- zaopiniowanie wniosku rodziny do Sądu.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej przeprowadza szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej oraz zawodowej (z wyjątkiem rodzin zawodowych specjalistycznych). Osobami uprawnionymi do przeprowadzania ww. szkoleń są Pani Anna Synakiewicz oraz Pani Dorota Jachcy. Obie Panie ukończyły szkolenie dla trenerów rodzinnej pieczy zastępczej I i II stopnia według programu „Szansa w rodzinie” zatwierdzonego decyzją MPiPS nr 8/2012/RZ z dnia 03.04.2012 r. na okres 5 lat – na podstawie tego programu przeprowadzane są szkolenia kandydatów. W trakcie trwania kontroli liczba kandydatów na rodzinę zastępczą odbywających szkolenie wynosiła 5 rodzin.

Dodatkowo rodziny szkolone były m.in. z zakresu ochrony danych osobowych – okazano listę obecności osób biorących udział w ww. szkoleniu w dniu 6 kwietnia 2016 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco aktualizuje i przekazuje rejestr danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinny dom dziecka do Sądu. Zawiera on wszystkie niezbędne dane zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 38a przed przyjęciem dziecka rodzinie przekazywana jest pełna dokumentacja dziecka i niezbędne informacje. Organizator zapewnia możliwość skorzystania z pomocy prawnej oraz z porad psychologiczno – pedagogicznych (m.in. współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną oraz Poradnią Zdrowia Psychicznego).

W chwili obecnej (stan na 30.09.2016r.) w mieście Bydgoszczy funkcjonuje:

- 348 rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych,
- 21 zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej (umowa zawarta z MOPS), w tym:
 - 16 zawodowych rodzin zastępczych,
 - 5 rodzinnych domów dziecka.

Łączna liczba przebywających dzieci w rodzinach wynosi 488, z czego w:

- spokrewnionych rodzinach zastępczych – 311 dzieci,
- niezawodowych rodzinach zastępczych – 104 dzieci,
- zawodowych rodzinach zastępczych – 43,
- rodzinnych domach dziecka – 30.

W rodzinnych domach dziecka przebywa maksymalnie 8 dzieci (1 rodzina), zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, brak przypadków umieszczania większej liczby dzieci.

Z uzyskanych informacji wynika również, iż nie ma przypadków łączenia różnych funkcji rodzin (art. 67 ustawy) tj. np. rodziny zastępczej spokrewnionej z zawodową lub niezawodową, rodziny zawodowej lub niezawodowej z prowadzeniem rodzinnego domu dziecka itp.

W przypadku rodzinnych domów dziecka posiadających pod opieką więcej niż 3 dzieci na wniosek prowadzącego, organizator zatrudnia osoby do pomocy, zgodnie z art. 64 ustawy. Brak przypadków rodzin korzystających z pomocy wolontariuszy – brak chętnych.

Wraz z rozpoczynającym się nowym rokiem kalendarzowym organizator rodzinnej pieczy wystosowuje prośbę do rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, dotyczącą pozyskania informacji o planowanym czasowym niesprawowaniu opieki nad dzieckiem (urlopie). Działanie takie ma na celu wcześniejsze rozeznanie w sytuacji oraz zabezpieczenie opieki w formie rodziny pomocowej. Na czas urlopu podpisywana jest umowa z rodziną pomocową zgodnie z art. 75 ust. 2 ustawy – fakt ten zgłaszany jest do Sądu.

Na wniosek rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka zostały one objęte opieką koordynatora. Do jego zadań należy m.in. udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka, przygotowywanie planu pomocy dziecku, zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną itp. Aktualnie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 11 koordynatorów, współpracujących ze 136 rodzinami zastępczymi oraz 5 rodzinnymi domami dziecka, a także 2 specjalistów pracy z rodziną, którzy współpracują z 74 rodzinami zastępczymi. Nadmienić należy, iż z pozostałymi 154 rodzinami (utworzonymi przed 2012 r. lub niewnioskującymi o koordynatora) pracuje 10 wytypowanych pracowników Rejonowych Ośrodków Pomocy Społecznej. Wszyscy zatrudnieni koordynatorzy posiadają wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika oraz pracują w systemie zadaniowym. Ich praca nie jest łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej umożliwia koordynatorom udział w szkoleniach w celu podniesienia ich kwalifikacji. Koordynatorzy wzięli udział m.in. w takich szkoleniach jak:

- „Pomiędzy kontrolą, a wsparciem. Zarządzanie relacją z klientem z rodzinnej pieczy zastępczej” (2015 rok),
- „Rola i współpraca pracowników socjalnych, asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej w pracy z dzieckiem i rodziną” (2015 rok),
- Szkolenie nt. zasad ochrony danych osobowych (2016 rok),
- „Dialog motywujący w pracy z rodziną” (2016 rok),

- „Plan pomocy dziecku jako narzędzie pracy z dzieckiem dysfunkcyjnym i sprawującym trudności wychowawcze” (szkolenie zaplanowane na listopad 2016 roku).

Wyrывkowo skontrolowano dokumentację: 2 rodzin zawodowych, 1 zawodowej specjalistycznej, 2 rodzin spokrewnionych, 2 niezawodowych oraz 1 rodzinnego domu dziecka, w tym akta przebywających w nich dzieci. W wybranych aktach stwierdzono komplet wymaganych dokumentów – zgodnie z wymogami procedury. We wszystkich skontrolowanych dokumentach nie stwierdzono uchybień. Zgodnie z wymogami ustawy zachowane zostały terminy okresowej oceny sytuacji dziecka, przygotowywana była również opinia, dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, która następnie przekazywana była do Sądu. Takowej oceny dokonywał Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w którego skład wchodzi m.in.: pedagog, psycholog, koordynator, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, rodzice dziecka (niepozbawieni władzy rodzicielskiej) itp.

Organizator dokonywał również oceny rodziny oraz rodzinnego domu dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Ocenę otrzymała rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka z możliwością odwołania do Wydziału Zdrowia, Świadczeń i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Bydgoszczy – brak przypadków wnoszonych zastrzeżeń przez rodziny.

W skontrolowanych aktach znajdowały się m.in. takie dokumenty jak:

- plan pomocy dziecku,
- kwestionariusz oceny rodziny zastępczej, sytuacji dziecka,
- zaproszenia na posiedzenia Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka,
- harmonogram odwiedzin dzieci,
- kartę pracy koordynatora z opisem podjętych działań w danym miesiącu,
- kartę pracy psychologa,
- kartę dziecka umieszczonego w rodzinie (dane osobowe, informacje o rodzicach, opis sytuacji zdrowotnej, prawnej, szkolnej itp.),
- protokoły ze spotkań,
- opinie koordynatora, wychowawcy klasy, asystenta rodziny,
- notatki służbowe koordynatora,
- kopie książeczek zdrowia, kopie świadectw szkolnych itp.

Ponadto raz w roku organizatorowi przedstawiane są sprawozdania z pracy koordynatora, które zawierają m.in.: informacje o liczbie rodzin oraz dzieci objętych opieką, wykaz działań podejmowanych przez koordynatora, w tym opis działań w poszczególnej rodzinie (cel pracy, efekty pracy itp.).

W myśl art. 176 pkt 1 oraz art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały opracowane 3-letnie programy wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, obejmujące lata 2015 – 2017 (Uchwała Nr VI/36/15 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 28 stycznia 2015 r. oraz Uchwała Nr XI/136/15 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 29 kwietnia 2015 r.)

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Prezydent (organizator rodzinnej pieczy zastępczej) ma obowiązek złożenia sprawozdania Radzie Miasta z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadania (Uchwała Nr XXV/442/16 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 24 lutego 2016 r.).

Stwierdzone nieprawidłowości:

Brak

Wnioski osób dokonujących kontroli

Zgodnie z art. 134 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do przeprowadzonych ocen rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mogą złożyć zastrzeżenia do starosty. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wskazuje Wydział Zdrowia Świadczeń i Polityki Społecznej jako organ rozpatrujący wniesione zastrzeżenia. Należy zmienić wspomniany zapis na Prezydenta Miasta Bydgoszczy, zgodnie z zapisem ustawy.

Załączniki do protokołu kontroli (dostępne w aktach kontroli):

Upoważnienia Prezydenta Miasta Bydgoszczy;

Lista obecności osób odbywających szkolenie z ochrony danych osobowych z dn. 06.04.2016r.;

Opinia psychologiczna o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z dn. 26.02.2016r.;

Dyplomy ukończenia szkolenia dla trenerów rodzinnej pieczy zastępczej I i II stopnia;

Świadectwo oraz zaświadczenie kwalifikacyjne ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej z dn. 30.06.2016r.;

Lista kandydatów na rodzinę zastępczą;

Opis procedur kwalifikacyjnych dla kandydatów wraz z wykazem wymaganych dokumentów;

Rejestr rodzin zawodowych i RDD oraz spokrewnionych i niezawodowych (stan na dzień 30.09.2016r. i 10.10.2016r.), a także rejestr rodzin w poszczególnych ROPS;

Wykaz umów zawartych przez organizatora z rodzinami oraz RDD;

Wykaz koordynatorów wraz z wykształceniem i stażem pracy;

Wykaz akt przygotowanych do kontroli;

Lista planowanych urlopów przez rodziny zastępcze;

Zarządzenie Nr 33/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy z dnia 22 czerwca 2015r.;

Upoważnienie Prezydenta Miasta Bydgoszczy z dnia 28 maja 2015 r. dla Dyrektora MOPS;

Wystąpienie pokontrolne NIK Nr P/16/038;

Dodatkowe wyjaśnienia sporządzone przez kierownika działu.

Uwagi i wnioski osoby kontrolowanej:

Organizator Rodzinnej Pieczy zastępczej przeprowadza szkolenia
wobec dla kandydatów na rodziców zastępczych

Protokół sporządzono w 2 egzemplarzach.

Na tym protokół zakończono i podpisano w Bydgoszczy w dniu 26.10. 2016r.

Kontrolowany odmawia podpisania protokołu z kontroli*).

PODINSPEKTOR

1. Marta Jachimska-Półgosek

(podpis kontrolującego)

Zastępca Dyrektora
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy

3. Justyna Foltkowska

(podpis osoby kontrolowanej/prowadzącej placówkę)

INSPEKTOR

2. Justyna Malec

(podpis kontrolującego)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu z kontroli

.....

(data i podpis kontrolowanego)

*)Niepotrzebne skreślić.